

Metsade seire Eestis

Hanno Zingel
Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskus

Eesti metsad

- Eesti pindala 45 227 km²
- 48 % on kaetud metsadega

Elupaigadirektiivi Lisa I elupaigatüübid

- 175 000 ha metsaelupaigatüüpe (8 % kõigist metsadest) loodusaladel
- Lisaks
7500 ha metsaelupaigatüüpe on välja pakutud Euroopa Komisjonile sõltumatus varinimekirjas "Natura 2000 shadow list"

Metsaelupaikade seire Eestis

- Liikide ja koosluste (eluslooduse) seire tänases vormis algatati Eestis aastal 1993

Aastal 1995 40 erinevat allprojekti 727 seirealal

Metsaelupaikade seire Eestis

- Aastal 1998 valmis PHARE rahalisel toel, ligi 100 eksperdi ja konsultandi osalusel **Eesti looduse mitmekesisuse seire programm (LMSP)**

Metsaelupaikade seire Eestis

- 11 Elupaigadirektiivi Lisa I elupaigatüüpi:
- Vanad loodusmetsad 9010*
- Vanad laialehised metsad 9020*
- Rohunditerikkad kuusikud 9050
- Okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel 9060
- Puiskarjamaad 9070
- Soostuvad ja soo-lehtmetsad 9080*

Metsaelupaikade seire Eestis

- Rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad) 9180*
- Siirdesoo- ja rabametsad 91D0*
- Lammi-lodumetsad 91E0
- Laialehised lammimetsad 91F0
- Metsastunud luited 2180

Metsaelupaikade seire Eestis

- Aastani 2005 seirati koosluste mitmekesisust kokku 120 alal (samm 5 aastat)
- Metsaelupaigatüüpe seirati 15 alal (3 ala aastas)
- **Arumetsade seire:**
- Loometsad
- Pangametsad
- Salumetsad

Metsaelupaikade seire Eestis

- Välja töötati ka lodumetsade seire metoodika, kuid ei rakendatud

Metsaelupaikade seire Eestis

- 50 X 20 m püsiruut
- 20 juhuslikult valitud allruutu 1 X 1m
- Puu- ja põõsarinde katvus
- Liiginimekiri iga allruudu kohta

Metsaelupaikade seire Eestis

- **2005 aasta:**
- Vajadus seiremetoodikat lihtsustada
- Loobumine püsiruutudest
- Seirataivate alade hulk suurenenud ca 3 korda (10 ala aastal 2005)
- Valimis nii kaitstavad kui mittekaitstavad alad (suhe 1/4)

Metsaelupaikade seire Eestis

- **2005.a**
- Kasvukohatüübi kirjeldus
- Kui elupaigatüübi piires eristub mitu erinevat kasvukohatüüpi kuuluvat ala – eri ankeedid
- I ja II kaitsealuste taimeliikide kohta täidetakse seisundiseire ankeet

Metsaelupaikade seire Eestis

- Probleemiks enamlevinud metsaelupaigatüüpide seire korraldamine:
- Vanad loodusmetsad
- Soostuvad ja soo-lehtmetsad
- Siirdesoo- ja rabametsad

Metsaelupaikade seire Eestis

- Metsakaitse - ja Metsauuenduskeskus
- Statistiline Metsainventuur (SMI) alates aastast 1999
- põhineb Rootsi *Riksskogstaxering* meetodil
- kaetud kogu Eesti
- nii juhuslikud proovialad kui ka püsialad (5 aastane samm)
- 2004 aastal 8317 erinevat prooviala

Metsaelupaikade seire Eestis

- SMI täiendamine aastal 2005
- Lisati bioloogilise mitmekesisuse mõõde
- Natura 2000 metsaelupaigatüübid
- Fikseeritakse erinevad indikaatorliigid/tunnused
- Rakendatav enamlevinud elupaigatüüpidele

Metsaelupaigatüüpide aruandlus (pindala)

- Tüübid 9010, 9020, 9050, 9080, 91D0, 91E0 ja 91F0 riiklikust Metsaregistrist
- 9060 – metsaandmed + ooside levik
- 2180 – luitekoosluste eksperdid
- 9070 – Eestimaa Pärandkoosluste Kaitse Ühing

Metsaelupaigatüüpide aruandlus (seisund)

- Statistiline Metsainventuur (SMI) (levinumad kooslused nagu vanad loodusmetsad, rabametsad)
- Riiklik eluslooduse seire programm (eelkõige haruldased kooslused nagu laialehised lammimetsad, pangametsad)
- Ekspertarvamused

Aruandlus

- Keskkonnaministeeriumi Looduskaitse osakond
 - Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus
 - Metsaosakond
 - Riiklik Looduskaitsekeskus
 - KM Info- ja Tehnokeskus
 - eksperdid, asutused